

הדייג ודג הזהב

תפאורה: סאשה ליסנסקי
תאורה: אורי מורג
שחקנים: אודי בן דוד, פלורנס בלוק, רועי צדוק, ליאור מיכאלי, יערה פלציג, גיא רוזן ודוריס נמני

כתיבה: אפרים סידון
בימוי: יעל טילמן
ע. בימוי: שלי כהן
תנועה: איציק גבאי
מוסיקה: רועי ירקוני
תלבושות: שירה וייז

דבר היוצרים

דבר המלבישה שירה וייז:

תהליך עיצוב התלבושות שאב השראה מעושר הצבעים והטקסטורות של דגי ים וקונכיות. כל התלבושות צוירו, נתפרו ונצבעו בעבודת יד תוך שמירה על מראה 'דגיג' ומימי. לאורך ההצגה, ככל שהדמויות דורשות יותר מדג הזהב, התלבושות מתרחקות מפשטות חיי היומיום של הדייגים והופכות מסורבלות יותר, נוצצות יותר ורחבות יותר. כתוצאה מכך גם מגבילות את תנועת הדמויות, כיאה לעושר המוגזם.

דבר התפאורן סאשה ליסנסקי:

הדימוי הוויזואלי של הבמה הוא כולו ים. כל העולם הוא ים, אך יש בו מקום גם למציאות ולדמיון, לטוב ולרע, לאהבה ולחמדנות. הסיפור כולו מתחיל ומסתיים בים.

דבר המוסיקאי רועי ירקוני:

המוסיקה בהצגה מדגישה את הקונפליקט בין עולם הטבע לעולם החומרי. המוסיקה של עולם הטבע בהצגה מדגישה את השלווה, התמימות והאושר שבהנאות הפשוטות, ובמהלך ההצגה עוברת בהדרגה לעולם החומרי ומדגישה את הרצון להרבות ברכוש עד כדי תאוות הבצע. תהליך זה של המוסיקה הוא הדרגתי בהתאם להתרחשויות, עד לחזרת המוסיקה בסופו של דבר לנקודת המוצא של עולם הטבע.

צילום: כפיר בולטין

עיצוב גרפי: סטודיו קישקוש

תשרי תרבות - שרי אריה
טל. 09-9540707 פקס. 09-9540747
מייל: TishreyTarbut@gmail.com

העמותה לקידום תיאטרון השעה (ע.ר. 580276764)

THE ISRAELI ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF THE CHILDREN AND YOUTH'S SOCIAL THEATRE

רח' נחלת יצחק 8 תל-אביב 674476 • טל. 03-6961170 • פקס. 03-6961377
דוא"ל: e-mail:teatron@bezeqint.net • אתר האינטרנט: www.haamuta.com
קישור לפייסבוק: www.facebook.com/teatronhashaa

תקציר ההצגה:

סיפור על דייג ועל דג הזהב, על אשתו, על בתו ועל חבריו. על חמדנות ועל כסף רב ועל עושר ואושר שלא תמיד הולכים יחדיו...

דייג עני שולה דג זהב ומשחרר אותו שישב למשפחתו ולילדיו, אך חבריו הדייגים ואשתו לועגים לו. הדג מתגלה כממלא משאלות ואשת הדייג מבקשת עוד ועוד... חמדנותה חסרת המעצורים מביאה עליה ועל משפחתה אסון. רק חברות אמת של הילדים היא זו המבטיחה את סופו הטוב של הסיפור.

המלצה חמה לקראת הצפייה בהצגה:

הקריאו לילדים את האגדה המוכרת "הדייג ודג הזהב" מאת אלכסנדר פושקין.

שאלות הכנה לקראת ההצגה:

- לו ניתנה לך האפשרות, איזו בקשה היית מבקש מדג הזהב?
- האם היית מסתפק בבקשה אחת, או יותר? אם כן, מה עוד היית מבקש?
- האם ההורים שלך מונעים ממך לעיתים כאשר אתה מבקש עוד ועוד, מה אתה מרגיש כאשר זה קורה?

דבר המחזאי אפרים סידון:

"עוד ועוד, עוד ועוד, לקבל עוד ועוד, זה נחמד מאד. ודג הזהב, נאמר לו כך - אנחנו ניקח, עוד ועוד ניקח."

מחזאי - הוא אמן העוסק בכתיבת דרמה. יצירותיו מיועדות בדרך כלל להצגה בפני קהל בידי שחקנים.

כשהייתי בערך בגיל 5 ראיתי סרט מצויר "הדייג ודג הזהב". אני זוכר שאפילו כילד הטרידה אותי המחשבה למה צריכים עוד, כשיש לך הכל? הרי אשת הדייג קיבלה את כל מבוקשה - אבל כנראה כמו לרבים מאתנו זה לא הספיק לה. ההצגה "הדייג ודג הזהב", מעמידה על לשון המאזניים מצד אחד חמדנות ללא גבול ומנגד חברות, ידידות והסתפקות בקיים. היא מדגישה בהומור ובחיוך את המאבק בין שתי הגישות. "איזה הוא המאזן?" שואלים חז"ל ומשיבים "השמח בחלקו", כלומר ההנחה כי "עושר שווה אושר" לא תמיד עומדת במבחן המציאות. אין לי ספק כי הצופים הצעירים בוודאי יגיעו בעצמם לידי המסקנה כי זהב, תכשיטים ואבנים יקרות הם לא בהכרח הערובה לשמחת חיים, צחוק ואהבה.

דבר הבמאית יעל טילמן:

שנים רבות עברו מאז סופרה לראשונה האגדה על דג הזהב שממלא משאלות. שנים שבהן העולם השתנה לבלי היכר, אך נדמה שהאגדה הקלאסית רלוונטית יותר מתמיד.

מי מאתנו לא השתעשע בשאלה "מה הייתי מבקש לו היה לי דג זהב?" ומי לא חטא במחשבה "אם היה לי דג זהב כל בעיותיי היו נפתרות..."

מסתבר שגם היום, בעידן השפע שבו אנו חיים, כולנו - ילדים ומבוגרים כאחד - בסופו של דבר אנשים. מנקודה זו יצאתי לדרך, מהאנשים. חשוב היה לי לקרב את הדמויות אלינו, לייצר לכולן נקודת פתיחה אנושית ופשוטה, שממנה הם נכנסים לסחרחרת העושר ואט אט מאבדים מאנושיותם. נקודה זו נתמכה בעיצוב התלבושות שהופכות גרוטסקיות ומופרכות ככל שתאוות הבצע גדלה, בעיצוב התפאורה שהופכת חומרית ומשתלטת על עולם הטבע ואף בעולם המוסיקלי שהופך עשיר אך גם דחוס וצורם יותר. הכל כחלק ממנגנון תיאטרלי חשוף וגלוי, שבו הים הוא השחקן המרכזי, ממנו נחשפות התמונות השונות והוא המאפשר לנו להיכנס לקסם של התיאטרון. בכלל, המילה "קסם" הייתה מעין מילה מנחה לאורך כל הדרך. כשבמרכז הקסם - דג הזהב. דמותו של הדג היא מתנה עבור במאי, אך גם אתגר לא קטן. הבחירה בשחקנית שתגלם את דמות הדג אפשרה לבטא את הפיזיות ה"דגית", את העולם הרגשי ובעיקר את החן והקלילות של הדמות הקסומה הזו.

בעולם שבו דגים רוקדים, שרים ומדברים בחרוזים, באמת הכל יכול לקרות. אז מי מאתנו לא השתעשע פעם בשאלה "מה הייתי מבקש לו היה לי דג זהב?" אני מקווה שאחרי צפייה בהצגה אולי נשקול כמה פעמים את גודלן ובעיקר את מהותן של הבקשות שלנו...

שאלות מחשבה לאחר הצפייה בהצגה:

- לאחר הקריאה של הספר והצפייה בהצגה: מה דומה ומה שונה בין האגדה להצגה?
- ממה עשוי הים בהצגה ומדוע?
- מהי הסיסמה לקרוא לדג וכיצד היא מתחברת לסיפור?
- לאחר הצפייה בהצגה איזו בקשה היית מבקש מדג הזהב? האם היא דומה לבקשה שביקשת לפני הצפייה בהצגה?
- אילו שינויים חלו בתלבושות של הדמויות במהלך ההצגה ומה משמעות השינויים?
- אילו שינויים שמת לב חלו בתפאורה ומה לדעתך זה מסמל?

פעילות בחרוזים:

חרוז - הוא צליל זהה או דומה בהברות האחרונות של שורות מתוך שיר

"דִּים חֲחֹז אֵלֶם יִחְשָׁק חָא אַ שֵׁשׁ, זֶטֶל מִיִּחְזֹשׁ חֲחִיזִי, זֶטֶל חֲחֹז אֵלֶם"

זו הסיסמה שבאמצעותה ניתן לקרוא לדג הזהב

(כדי לחשוף את הסיסמא בקשו מאחד הילדים להצמיד מראה מול הסיסמא)

- מהו חרוז?
- שאל את הילדים מה מתחרז עם "דג" (לדוגמה: תג, צג, פג, גג, נהג, שאג, לעג וכו'...)
- מה מתחרז עם "זהב" (לדוגמה: חלב, רעב, קו, סב, צב, שב, תו, הב, שנהב, עב, אב וכו'...)
- כנ"ל לגבי מילים נוספות...
- שאל את הילדים: האם כל החרוזים דומים, או שמא יש חרוזים טובים יותר או טובים פחות?
- באלו חרוזים היית משתמש בתוך הסיסמא?
- איזו סיסמה עם חרוזים היית מציע לדג במקום הסיסמה שבהצגה?
- שאל את הילדים אילו מילים מתחרזות עם המילה "חמדנות".
- שאל את הילדים מה מתחרז עם שמם הפרטי.

מידאס הוא דמות מהמיתולוגיה היוונית, שלפי האגדה היה לו מגע זהב. כל מה שהיה נוגע בו היה הופך לזהב. האגדה מספרת שמידאס הפך, בעקבות היכולת הזו, לחמדן ששום דבר לא סיפק אותו. הפיכת בתו לזהב היא מה שגרמה לו לבקש לבטל את הברכה שלימים הפכה להיות קללה.

